

2016. gada 19. oktobrī
Rīgā

Normatīvie noteikumi Nr. 164
(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas
padomes sēdes protokols Nr. 36 7. p.)

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015.–2017. gadam

(aktualizēta)

Izdota saskaņā ar
Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma
17. panta 1. punktu

2016

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija
2015. – 2017. gadam

SATURS

1. IEVADS.....	5
2. FKTK JURIDISKAIS IETVARŠ UN FUNKCIJAS.....	5
3. VĪZIJAS UN MIŠIJAS VĒSTĪJUMI	5
4. VĒRTĪBAS	6
5. STRATĒĢISKĀS PRIORITĀTES 2015. – 2017. GADAM.....	6
6. NOSLĒGUMA JAUTĀJUMI	22

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

SAĪSINĀJUMI

AAF – Apdrošināto aizsardzības fonds	KDANL – Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likums
AD – FKTK Apdrošināšanas daļa	KD – FKTK Komunikācijas daļa
AIF – Alternatīvie ieguldījumu fondi	LAA – Latvijas Apdrošinātāju asociācija
AKD – FKTK Atbilstības kontroles departaments	LB – Latvijas Banka
APL – Apdrošināšanas un pārpadrošināšanas likums	LD – FKTK Licencēšanas daļa
BA – Banku augstskola	LKA – Latvijas Komerčbanku asociācija
BRRD – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012	LV – Latvijas valsts
CRD IV – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK	Maksājspēja II – Direktīva 2009/138/EK Maksājspēja II, kas nosaka Maksājspēja II režīma pamatprincipus
CRR – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012	MD – FKTK Metodikas daļa
DGS – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/EU par depozītu garantiju shēmām.	MFIDAD – FKTK Monetāro finanšu iestāžu darbības analīzes daļa
EBA – Eiropas Banku iestāde	MFIRND – FKTK Monetāro finanšu iestāžu risku novērtēšanas daļa
ECB – Eiropas Centrālā banka	MiFID II – Eiropas Parlamenta un padomes direktīva 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem
EK – Eiropas Komisija	MiFIR – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem
ES – Eiropas Savienība	MINMFID – FKTK Maksājumu iestāžu un nebanku monetāro finanšu iestāžu daļa
ESA – Eiropas finanšu uzraudzības iestādes (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde, Eiropas Banku iestāde un Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde)	NGF – Noguldījumu garantiju fonds
ESRK – Eiropas Sistēmisko risku kolēģija	NGFD – FKTK Noregulējuma un garantiju fondu daļa
FITD – FKTK Finanšu instrumentu tirgus daļa	NGL – Noguldījumu garantiju likums
FM – Finanšu ministrija	NILLTFN – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršana
IAL – Ieguldītāju aizsardzības likums	OECD – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
IKS – Iekšējās kontroles sistēma	PD – FKTK Personāla daļa
ITD – FKTK Informācijas tehnoloģiju daļa	PIFD – FKTK Pensiju un ieguldījumu fondu daļa
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija	PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
JLD – FKTK Juridiskais un licencēšanas departaments	RPSD – FKTK Regulējošo prasību un statistikas departaments
	SAD – FKTK Statistikas un analīzes daļa
	SGS – Starptautiskie grāmatvedības standarti
	SKDS – Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs
	UD – FKTK Uzraudzības departaments
	VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
	VISC – Valsts izglītības satura centrs

**Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija
2015. – 2017. gadam**

VNF – Vienotais noregulējuma fonds

VNM – Vienotais noregulējuma mehānisms

VUM – Vienotais uzraudzības mehānisms

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015.–2017. gadam

1. IEVADS

"Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam" ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas izstrādāts, pamatojoties uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 17. pantu, šajā likumā noteiktajiem mērķiem, funkcijām un uzdevumiem, kā arī to izpildei plānoto finansējumu, un tā mērķis ir noteikt galvenās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk – FKTK) prioritātes, sasniedzamos rezultātus un rezultātu snieguma rādītājus nākamajiem trīs gadiem.

2. FKTK JURIDISKAIS IETVARS UN FUNKCIJAS

FKTK ir pilntiesīga autonoma valsts iestāde, kas darbojas kopš 2001. gada 1. jūlija, un kuras mērķis ir regulēt un pārraudzīt finanšu un kapitāla tirgu un tā dalībnieku darbību, veicināt ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu un kapitāla tirgus attīstību un stabilitāti.

Šis mērķis tiek sasniegts:

- 1) izdotot normatīvos noteikumus un pieņemot lēmumus par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku (turpmāk – tirgus dalībnieki) darbību regulējošām prasībām un šo darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas un pārskatu iesniegšanas kārtību;
- 2) regulējot finanšu un kapitāla tirgu un tā dalībnieku darbību, kontrolējot normatīvo aktu un FKTK normatīvo noteikumu un lēmumu izpildi;
- 3) nosakot kvalifikācijas un atbilstības prasības tirgus dalībniekiem un to amatpersonām;
- 4) nosakot tirgus dalībnieku licencēšanas un reģistrēšanas kārtību;
- 5) apkopojot, analizējot un publicējot ar finanšu un kapitāla tirgu saistīto informāciju;
- 6) nodrošinot NGF, VNF un AAF līdzekļu uzkrāšanu, pārvaldīšanu un atlīdzību izmaksu no šiem fondiem saskaņā ar NGL, KDANL un APL;
- 7) nodrošinot kompensāciju izmaksu ieguldītājiem saskaņā ar IAL;
- 8) analizējot finanšu un kapitāla tirgu regulējošos normatīvos aktus, sagatavojot priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai un to saskaņošanai ar EK normatīvajiem aktiem;
- 9) sistemātiski pētot, analizējot un prognozējot finanšu un kapitāla tirgus attīstību;
- 10) sadarbojoties ar ārvalstu finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības institūcijām un piedaloties starptautisko finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības institūciju organizāciju darbā;
- 11) administrējot finanšu stabilitātes nodevu saskaņā ar nodokļu un nodevu jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem;
- 12) kontrolējot, lai finanšu un kapitāla tirgu regulējošajos normatīvajos aktos regulēto darbību veic tikai šajos normatīvajos aktos minētās personas.

FKTK uzrauga emitentus, ieguldītājus, kredītiestādes, apdrošinātājus, apdrošināšanas starpniekus, pārpadrošinātājus, pārpadrošināšanas starpniekus, privātos pensiju fondus, regulētā tirgus organizētājus, depozitārijus, ieguldījumu brokeru sabiedrības, ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, krājaizdevu sabiedrības, ārējās kredītu novērtējuma institūcijas (reitingu aģentūras), alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekus, maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes.

FKTK darbība tiek finansēta no tirgus dalībnieku maksājumiem.

3. VĪZIJAS UN MISIJAS VĒSTĪJUMI

FKTK vīzija – ES kopējā tirgū integrēts un stabils Latvijas finanšu tirgus, kuru raksturo profesionāla, stingra un taisnīga uzraudzība.

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

FKTK misija – Regulēt un pārraudzīt finanšu un kapitāla tirgu un tā dalībnieku darbību, veicināt ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu un kapitāla tirgus attīstību un stabilitāti.

4. VĒRTĪBAS

Atbildība – Mēs apzināmies savas darbības ietekmi uz individuālo tirgus dalībnieku darbības rezultātiem un finanšu sistēmu kopumā, un esam atbildīgi par ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu un kapitāla tirgus attīstību un stabilitāti.

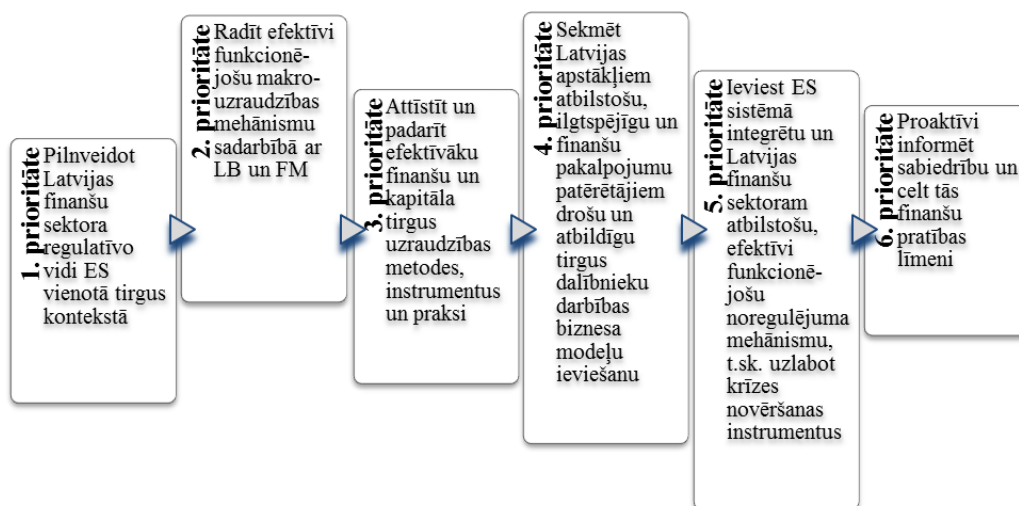
Atvērtība – Mēs savā darbībā esam atvērti dialogam pirms lēmumu pieņemšanas, pieejami un uz sadarbību orientēti, kā arī spējām uzdrīkstēties un prast pielietot zināšanas, rodot risinājumus visdažādākajiem izaicinājumiem.

Atklātība – Ikvienu mūsu lēmumu mēs izskaidrojam sabiedrībai saprotamā veidā, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus par informācijas atklāšanu.

5. STRATĒĢISKĀS PRIORITĀTES 2015. – 2017. GADAM

Lai pēc iespējas efektīvāk īstenotu FKTK funkcijas un nodrošinātu noteiktā darbības mērķa – veicināt ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu **aizsardzību** un finanšu un kapitāla tirgus **attīstību** un **stabilitāti**, sasniegšanu, FKTK 2015. – 2017. gadam nosaka šādas stratēģiskās prioritātes, kuras balstās uz iekšējās un ārējās vides analīzi, un kurām nākamajos trīs gados tiks pievērsta pastiprināta uzmanība:

Stabilitāte • Attīstība • Aizsardzība

FKTK stratēģisko prioritāšu 2015. – 2017. gadam noteikšanu ir ietekmējuši šādi galvenie faktori:

- 2008. – 2009. gada pasaules un Latvijas ekonomiskās un finanšu krīzes un pēckrīzes pieredze;

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

- ekonomiskā situācija Latvijas un pasaules finanšu un kapitāla tirgos, kas palielina ārējos riskus un nenoteiktību makrofinansiālajā vidē;
- ES direktīvu un regulu prasības;
- VUM un VNM izveide un attīstība, t.sk. ECB vienoto prasību apjoms un sarežģītība (sadarbība un informācijas aprīte ar ECB, darba apjoma pieaugums, būtiskas izmaiņas procesos, procesu izmaksu pieaugums u.c.);
- ES Depozītu garantiju sistēmas harmonizācija;
- nebanku finanšu sektora konkurences pieaugums, kas var izraisīt jaunu finanšu pakalpojumu attīstību, jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu finanšu un kapitāla tirgū u.tml.;
- tirgus dalībnieku biznesa modeļi un ar tiem saistītie riski, kā arī vienotas izpratnes trūkums par pieņemamiem risku līmeņiem;
- NILLTFN riski saistībā ar nerezidentu klientu apkalpošanu;
- finanšu pakalpojumu patērētāju interešu aizsardzības lomas pieaugums (*Business Conduct*);
- Latvijas sabiedrības informētība par FKTK kā uzrauga lomu, uzticības līmenis finanšu sektoram un FKTK un Latvijas sabiedrības finanšu pratības līmenis;
- plašsaziņas līdzekļi un sabiedriskā doma;
- pieaugoši kiberuzbrukumu riski un pieaugoša informācijas sistēmu loma drošu finanšu pakalpojumu sniegšanā u.c.

1. prioritāte - Pilnveidot Latvijas finanšu sektora regulatīvo vidi ES vienotā tirgus kontekstā

ES turpinās svarīgs posms finanšu sektora regulējuma reformā, kuras mērķis ir novērst globālās finanšu krīzes izgaismotās nepilnības un stiprināt finanšu sistēmu, kurās ir stabilas un dzīvotspējīgas finanšu iestādes, kas pilda savas saistības un nodrošina sabiedrībai nepieciešamus pakalpojumus.

Finanšu sektora regulējuma pilnveidošana paredz FKTK ekspertu darbību Eiropas finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības institūcijās, kā arī ES Direktīvu un regulu, vadlīniju, labākās starptautiskās prakses ieviešanu finanšu sektorā, ņemot vērā Latvijas finanšu sektora specifiku.

Lai veicinātu Latvijas finanšu sektora stabilitāti, FKTK par prioritāti izvirza Latvijas finanšu sektoram un uzraudzības mērķiem atbilstošas un samērīgas regulatīvās vides pilnveidošanu ES vienotā tirgus kontekstā un nākamajos trīs gados plāno darbību šādos virzienos:

1.1. Mēs ieviesīsim ES direktīvu un regulu prasības, izveidojot atbilstošu un samērīgu regulatīvo vidi

Ņemot vērā, ka finanšu sektora regulējums arvien vairāk ir atkarīgs no ES/VUM līmenī noteiktajām prasībām, tiks palielināta FKTK ekspertu iesaiste ECB, ESA, ESRK darba grupās.

Vienlaicīgi tiks nodrošināta aktīva dalība tādu ES regulatīvās vides dokumentu tapšanā, kas ir svarīgi Latvijas finanšu tirgum, lai tie ir līdzsvaroti un pietiekami elastīgi Latvijas tirgum.

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

Regulatīvās vides pilnveidi FKTK veiks saskaņā ar regulējuma izstrādes un pilnveides plānu, izstrādājot attiecīgos normatīvos aktus, kas saskaņoti ar tirgus dalībnieku profesionālajām asociācijām un apstiprināti FKTK padomē (likumprojekti iesniegti FM un pieņemti Saeimā).

FKTK plāno:

- turpināt pāreju uz CRR/CRDIV noteiktajām prudenciālajām prasībām banku sektorā, t.sk. pamatojoties uz monitoringa rezultātiem tiks noteikti un uzraudzības instrumentārijā integrēts sviras rādītājs un jauni likviditātes rādītāji, kas vērsti uz pārmērīgu risku uzņemšanās stimulu mazināšanu, banku spējas absorbēt neparedzētus zaudējumus palielināšanu un uzticības banku sektoram līmeņa celšanu;
 - nodrošināt efektīvu pāreju uz jauniem Maksātspēja II kapitāla pietiekamības standartiem apdrošināšanas sektorā, kas ņem vērā katras apdrošināšanas sabiedrības darbības riskus, stiprina apdrošināšanas sabiedrību kapitāla līmeni un nodrošina būtisku risku pārvaldīšanas uzlabojumu un korporatīvās pārvaldības stiprināšanu;
 - turpināt ieguldījumu fondu regulējuma attīstību, ieviešot harmonizētas prasības ieguldījumu fondu līdzekļu turēšanai un pārraudzībai, t.sk. funkciju deleģēšanai un ieguldījumu fonda pārvaldītāja atalgojuma politikai, kas atbilst piesardzīgai un efektīvai risku pārvaldīšanai un nodrošina labāku sasaisti ar ieguldītāju ilgtermiņa interesēm, kā arī, nosakot vienotu sankciju piemērošanas politiku, kas nodrošinās ieguldījumu fondu tiesiskā regulējuma pamatprincipu pārkāpumu efektīvāko identificēšanu un novēršanu;
 - paplašināt finanšu pakalpojumu klāstu, kurus atļauts sniegt Latvijā licencētiem AIF pārvaldniekiem, paredzot iespēju veikt klientu finanšu instrumentu portfeļu individuālu pārvaldīšanu, atļauju sniegt konsultācijas par ieguldījumiem finanšu instrumentos, klientu rīkojumu par darījumiem ar finanšu instrumentiem pieņemšanu un nodošanu izpildei, lai nodrošinātu Latvijas AIF pārvaldnieku konkurētspēju ES vienotajā tirgū. Pilnveidot AIF regulējumu, saskaņojot to ar citiem tirgus dalībniekiem piemērojamajām prasībām, lai stiprinātu to finanšu stabilitāti, nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences nosacījumus finanšu tirgū un novērstu (mazinātu) sistēmisko risku rašanos;
 - ieviest un īstenot MiFID II/MiFIR regulējumu finanšu instrumentu tirgus sektorā, tādējādi izveidojot drošāku, stabilāku, pārredzamāku un atbildīgāku finanšu sistēmu, kas kopumā darbojas sabiedrības interesēs. Ieguldītāju aizsardzība tiks stiprināta, ieviešot papildu prasības ieguldījumu pakalpojumu sniedzējiem klientu aktīvu aizsardzības un sniedzamo pakalpojumu pārvaldības organizācijas procesos. Tiks ieviestas stingrākas prasības ieguldītājiem piemērojamo pakalpojumu atbilstības noteikšanas kārtībā, kā arī par klientiem sniedzamās informācijas apjomu;
 - ieviest Maksājumu kontu direktīvu, lai nodrošinātu lielāku caurredzamību kredītiestāžu un citu maksājumu pakalpojumu sniedzēju piedāvāto pakalpojumu jomā patērētājiem. Tiks veikta izplatītāko patērētājiem piedāvāto maksājumu pakalpojumu jēdzienu harmonizācija ES līmenī, tādējādi maksājumu pakalpojumus padarot pieejamākus, saprotamākus un patērētājam vieglāk salīdzināmus, kā arī tiks ieviests saistošs regulējums vienotam kontu maiņas mehānismam, un patērētājiem tiks mazināti šķēršļi piekļuvei banku maksājumu kontu pakalpojumam, piedāvājot augstāka riska klientiem atvērt pamata kontu.
- Reaģējot uz straujo tehnoloģiju attīstību, tiks nodrošinātas stingrākas drošības prasības attālināto elektronisko norēķinu jomā gan interneta, gan mobilo sakaru vidē. Ar otrās maksājumu pakalpojumu direktīvas ieviešanu tiks paplašināts uzraugāmo iestāžu loks, pakļaujot vienotam ES regulējumam arī maksājumu apstrādes nodrošināšanas starpniekus internetā, kuru rīcībā nonāk nevis naudas līdzekļi, bet dati par

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

ierosinātajiem maksājumiem un maksājumu pakalpojumu izmantotājiem. Veicot šo subjektu uzraudzību, tiks nodrošināta lielāka pakalpojumu izmantotāju datu aizsardzība.

Tiks nodrošināta lielāka caurredzamība maksājumu karšu shēmu, kredītiestāžu un tirgotāju attiecībās, radot labvēlīgākus apstākļus veselīgai kredītiestāžu konkurencei. Tiks nodrošinātas vienlīdzīgākas pozīcijas tirgotājiem sadarbības sākšanai ar kredītiestādēm par karšu maksājumu pieņemšanu un apstrādi. Tiks pabeigta Vienotās Eiropas maksājumu telpas izveide, un ieviests vienots standarts kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem eiro valūtā Vienotās Eiropas maksājumu telpas dalībvalstu starpā.

Ieviešot ES direktīvu un regulu prasības, veiksīm nepieciešamos pasākumus, lai ārējos novērtējumos FKTK nesaņemtu būtiskas piezīmes un tirgus dalībnieki regulatīvo vidi kopumā vērtētu kā atbilstošu un samērīgu Latvijas finanšu tirgus apstākļiem (tirgus dalībnieku sniegtais novērtējums vairāk par 4 punktiem no 7).

1.2. Mēs ieviesīsim mehānismu, kas nodrošina, ka periodiski tiek novērtēta regulējuma piemērotība Latvijas finanšu tirgus apstākļiem un veiktas attiecīgas korekcijas

Gadījumos, ja ES regulējums piešķir pilnvaras dalībvalstīm un paredz izvēles iespējas, FKTK vērtē finanšu sektoram atbilstošākā risinājuma piemērošanu. Lai pārliecinātos, ka izvēlētais risinājums, mainoties situācijai finanšu sektorā, joprojām ir atbilstošs, FKTK ievieš mehānismu, kas nodrošinās, ka periodiski tiek novērtēta spēkā esošā normatīvā regulējuma piemērotība Latvijas finanšu tirgus apstākļiem, un, ja nepieciešams, veiktas atbilstošas korekcijas.

FKTK veiks rādītāju monitoringu kvantitatīvās ietekmes izvērtējumam, kalibrācijai un, ja nepieciešams, pārejas periodu noteikšanai pirms regulējuma ieviešanas bankām saistībā ar:

- sviras rādītāju;
- likviditātes seguma rādītāju;
- tīra stabila finansējuma rādītāju.

FKTK nodrošinās regulējuma, kas tika radīts izmantojot izvēles iespējas, periodisku monitoringu un sagatavos priekšlikumus tā pārskatīšanai, ja būs mainījušies nosacījumi, pamatojoties uz kuriem bija pieņemts lēmums par izvēles iespējas piemērošanu vai monitoringa uzrāda, ka, mainoties situācijai finanšu tirgū, regulējums tirgus dalībnieku darbības riskiem vai uzraudzības mērķiem nav atbilstošs.

1.3. Mēs meklēsim risinājumus, kas veicina tirgus dalībnieku darbības regulatīvās vides sakārtošanu, vienkāršošanu un administratīvā sloga mazināšanu, līdzsvarojot tos ar riskiem un uzraudzības mērķiem, t.sk. ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību

Regulējošo prasību pilnveidošana un paplašināšana neizbēgami rada administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, un tam jābūt samērīgam un pamatotam ar sabiedrības labumu.

Apzinoties regulatīvās vides izraisītā administratīvā sloga ietekmi, FKTK savas kompetences ietvaros meklēs iespējas regulatīvās vides sakārtošanai un vienkāršošanai, lai iespēju robežās mazinātu tirgus dalībniekiem radīto administratīvo slogu.

FKTK noskaidros tirgus dalībnieku viedokli par regulatīvās vides un uzraudzības prasību proporcionalitāti un izraisītā administratīvā sloga ietekmi uz tirgus dalībniekiem un iespējām tā

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

mazināšanai, kā arī plānveidīgi veiks spēkā esošo prasību par informācijas sniegšanu pārskatīšanu, lai mazinātu administratīvo slogu (tirgus dalībnieku sniegtais novērtējums vairāk par 4 punktiem no 7).

1.4. Mēs veicināsim vienotu izpratni un pieeju regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai starp tirgus dalībniekiem un FKTK

FKTK uzraudzības prakse liecina, ka jauno regulējošo prasību un attiecīgo pārskatu ieviešanas procesā tirgus dalībniekiem bieži rodas jautājumi un neskaidrības saistībā ar normatīvo aktu prasību izpildi.

Lai nodrošinātu skaidru FKTK rīcību ES regulu un ESA standartu piemērošanas gadījumos, FKTK izstrādās un apstiprinās nepieciešamās iekšējās procedūras.

Lai mazinātu atšķirīgo normatīvo aktu prasību interpretāciju un līdz ar to neatbilstošas prasību izpildes risku, mazinātu jauno pārskatu ieviešanas procesā atklāto kļūdu skaitu (minimāls kļūdu skaits vai to nav vispār), kā arī veicinātu vienotu izpratni par regulējuma vai uzraudzības prasību būtību, FKTK stiprinās regulāru komunikāciju ar tirgus dalībniekiem, organizēs informatīvus seminārus vai citādi nodrošinās skaidrojumu par jauna regulējuma būtību, pārskatu sagatavošanu un izmaiņām FKTK uzraudzības praksē (iekšējais un ārējais novērtējums vairāk par 5 punktiem no 7).

2. prioritāte - Radīt efektīvi funkcionējošu makrouzraudzības mehānismu sadarbībā ar LB un FM

Makrouzraudzība ir viena no svarīgākajām jomām, kas aktualizējās pēc globālās finanšu krīzes, un tā papildina esošo mikrouzraudzību. Nesenā finanšu krīze parādīja, ka tradicionāla mikrouzraudzība, kas fokusējas uz individuālo tirgus dalībnieku maksātspēju, nav pietiekama ciklisko un strukturālo (sistēmisko) risku mazināšanai (novēršanai), līdz ar to CRDIV un CRR nosaka makrouzraudzības instrumentus, kurus paredzēts piemērot, lai veicinātu finanšu sistēmas stabilitāti un stiprinātu banku sektora izturību krīzes situācijās. Šādos gadījumos var piemērot pretcikliskās kapitāla rezerves, sistēmiskā riska kapitāla rezerves, sistēmiski nozīmīgu iestāžu kapitāla rezerves prasības vai paaugstinātas minimālās kapitāla un likviditātes prasības, noteikt stingrākus lielo riska darījumu ierobežojumus vai informācijas atklāšanas prasības.

Galvenais makrouzraudzības uzdevums ir savlaicīgi identificēt un analizēt Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti apdraudošos riskus un piemērot atbilstošos instrumentus šo risku novēršanai vai mazināšanai.

Latvijā FKTK ir noteikta kā atbildīgā institūcija par jauno makrouzraudzības instrumentu izmantošanu. Nepārprotami makrouzraudzība ir viena no stratēģiskajām jomām, kura FKTK ir jāstiprina. Analīzi, uz kuras pamata FKTK pieņems lēmumus par makrouzraudzības instrumentu piemērošanu, attīstīsim un veiksime ciešā sadarbībā ar LB un piedaloties Makrouzraudzības padomes darbā, kur ir pārstāvēta LB, FM un FKTK.

2.1. Mēs izveidosim makrouzraudzības mehānisma normatīvo un institucionālo ietvaru

Lai stiprinātu makroprudenciālo uzraudzību, FKTK:

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

- panāks makroprudenciālās uzraudzības normatīvās bāzes iedzīvināšanu praksē saskaņā ar ESRK ieteikumu, izstrādājot un FKTK padomē apstiprinot noteikumus iestādes specifiskās precikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanai un sistēmiski nozīmīgas iestādes identifikācijai, kā arī, izstrādājot grozījumus Kredītiestāžu likumā atbilstoši plānotajam izmaiņām CRDIV sadaļā par makrouzraudzību un attiecīgajos CRR pantos, kas vērsti uz makrouzraudzības instrumentu piemērošanas kārtības efektivitātes celšanu;
- panāks makroprudenciālās uzraudzības institucionālās bāzes iedzīvināšanu praksē, sadarbojoties ar LB un FM;
- sakārtos iekšējās procedūras makrouzraudzības pasākumu veikšanai un komunikācijai ar ES iestādēm (ECB, ESRK, EK, EBA) makrouzraudzības jautājumos;
- noteiks makrouzraudzības pasākumu komunikēšanas kārtību.

2.2. Mēs nodrošināsim makrouzraudzības instrumentu piemērošanu atbilstoši identificētajiem cikliskajiem un strukturālajiem sistēmiskajiem riskiem

Lai nodrošinātu makrouzraudzības pilnvaru efektīvu izmantošanu, t.sk. savlaicīgu un atbilstošu makroprudenciālo instrumentu piemērošanu (nav identificēti gadījumi, kad sistēmiskajiem riskiem atbilstoši makrouzraudzības instrumenti netika piemēroti), FKTK:

- pilnveidos finanšu sistēmas risku analīzi, t.sk. lielāku uzmanību pievēršot koncentrācijas riskiem un finanšu iestāžu savstarpējai saistībai, kā arī sistēmisko risku agrīnās identifikācijas rādītājiem, lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanu par veicamajiem makrouzraudzības pasākumiem;
- ik ceturksni vērtēs ciklisko risku un nodrošinās precikliskās kapitāla rezerves normas noteikšanu darījumiem ar LV rezidentiem;
- identificēs sistēmiski nozīmīgās iestādes un vērtēs nepieciešamību noteikt tām citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerves prasību, turpmāk to reizi gadā pārskatot, vai veikt citus uzraudzības pasākumus, pamatojoties uz finanšu stabilitātes analīzi, vērtēs nepieciešamību piemērot citus makrouzraudzības instrumentus, t.sk. sistēmiskā riska kapitāla rezervi, riska svēršanas pakāpi ar nekustamā īpašuma ķīlu nodrošinātiem kredītiem;
- vērtēs citu dalībvalstu piemēroto makrouzraudzības pasākumu ietekmi uz Latvijas finanšu tirgus dalībniekiem un lems par to atzīšanu.

3. prioritāte - Attīstīt un padarīt efektīvākas finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības metodes, instrumentus un praksi

FKTK, nodrošinot tirgus dalībnieku uzraudzību, nepārtraukti pievērš uzmanību tirgus dalībnieku klātienēs un neklātienēs uzraudzībā izmantoto metožu, instrumentu un prakses pilnveidošanai. FKTK galvenais mērķis ir panākt klātienēs un neklātienēs uzraudzības metožu līdzsvaru, lai nodrošinātu efektīvus rezultātus, kas balstās uz šādiem uzraudzības pamatprincipiem:

- uz riskiem orientēta,
- proaktīva,
- skaidra un uz pamatotiem lēmumiem balstīta.

Līdz ar Latvijas iestāšanos eirozonā Latvija automātiski pievienojās VUM, kas savu darbību pilnā apmērā sāka 2014. gada 4. novembrī. VUM ir daļa no Eiropas Banku savienības plāna, kura

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

mērķis ir nodrošināt, ka ES banku uzraudzības politika tiek īstenota vienotā un efektīvā veidā. Tas ietekmēs arī līdzšinējo Latvijas banku uzraudzības modeli, dalot funkcijas starp ECB un FKTK.

Ņemot vērā jaunus izaicinājumus, ko rada VUM, nākamajos trīs gados FKTK plāno darbu šādos virzienos:

3.1. Mēs panāksim uzraudzības metožu, instrumentu un prakses atbilstību Eiropas uzraudzības iestāžu un ECB principiem

Lai harmonizētu Eiropas uzraudzības iestāžu un ECB noteiktos uzraudzības standartus, metodes un labo praksi ar Latvijas finanšu sektora uzraudzības metodēm, instrumentiem un praksi, ņemot vērā Latvijas finanšu sektora specifiku, un nodrošinātu vienotu izpratni, FKTK:

- noteiktajos termiņos un atbilstoši Eiropas uzraudzības iestāžu, t.sk. ECB prasībām pārskatīs un pilnveidos klātienēs un neklātienēs uzraudzības rokasgrāmatas un panāks, ka ārējos novērtējumos nav saņemtas būtiskas piezīmes;
- savas kompetences ietvaros sniegs konsultācijas, skaidrojot ES prasības, un palīdzēs tirgus dalībniekiem pielāgoties jaunajai uzraudzības formai (tirgus dalībnieku sniegtais novērtējums vairāk par 5 punktiem no 7);
- panāks, ka ārējos novērtējumos (piem., ECB, EBA) nav atklātas būtiskas neatbilstības.

3.2. Mēs īstenojam aktīvu un abpusēji produktīvu sadarbību ar ECB, ņemot vērā Latvijas finanšu sektora specifiku

VUM ietvaros ir noteikts sadarbības modelis starp ECB un nacionālajām kompetentajām iestādēm. Jaunajos uzraudzības apstākļos viens no būtiskiem izaicinājumiem FKTK ir izveidot efektīvu sadarbību ar ECB.

Lai nodrošinātu aktīvu un abpusēji produktīvu sadarbību ar ECB un panāktu, ka ECB, pieņemot lēmumu, ir ņēmusi vērā Latvijas finanšu sektora specifiku, FKTK savlaicīgi identificēs Latvijas finanšu sektoram kritiskās ES iniciatīvas, sagatavos Latvijas finanšu sektora specifikai atbilstošas pozīcijas un paudīs viedokli, piedaloties dažādās ECB organizētajās darba grupās un aktīvi daloties ar ECB savā uzraudzības pieredzē.

Iesaistoties starptautiskajās darba grupās, kuras ir atbildīgas par uzraudzības veikšanu dažādās ES dalībvalstīs, FKTK būs iespēja iegūt informāciju par uzraudzības labo praksi citās ES dalībvalstīs un mēs varēsim sekmīgi integrēties VUM, nodrošinot saskaņotu un konsekventu uzraudzības pieeju, kā arī varēsim uzlabot izmantotās uzraudzības metodes, ņemot vērā citu VUM dalībnieku uzraudzības augstākos standartus. Savukārt, vairākas FKTK pielietotās uzraudzības metodes, instrumenti un prakse var būt arī izmantotas kā piemērs VUM labās prakses izveidošanā.

Iepriekšējos gados FKTK mērķtiecīgi identificēja Latvijas banku sistēmai piemītošos būtiskos riskus un izstrādāja efektīvas uzraudzības metodes šo risku minimizēšanai. Tā kā viens no būtiskākajiem riskiem Latvijas banku sistēmā ir kredītrisks, FKTK vienmēr ir piemērojuši piesardzīgas metodes kredītriska vērtēšanai, nosakot īpašas prasības bankām veikt pašu kapitāla apmēra korekciju, ņemot vērā iespējamus zaudējumus, kas netiek atzīti ar SGS. Tāpat, identificējot papildu riskus, kas saistīti ar nerezidentus apkalpojošo biznesu, FKTK izstrādāja kapitāla un likviditātes papildu prasības bankām, kas specializējas minētajā biznesā. Tā kā minētā prakse vairākkārt apstiprināja savu efektivitāti, FKTK veiks šīs prakses aktīvu izskaidrošanu un integrēšanu VUM standartos, panākot ECB atbalstu.

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

3.3. Mēs pilnveidosim risku pārraudzības mehānismu, padziļinot finanšu sektora risku monitoringu, aktīvāk lietojot agrīnā brīdinājuma rādītāju sistēmu, attīstot risku novērtējuma ziņojumu analītiku un paaugstinot atklāto trūkumu novēršanas efektivitāti

FKTK ir ieviesusi agrīnā brīdinājuma rādītāju sistēmu, kas ļauj savlaicīgi identificēt negatīvas tendences banku veiktajās darbībās un risku rādītājos, jomas un tirgus dalībniekus, kuriem jāpiemēro koriģējošie uzraudzības pasākumi. Nākamajos trīs gados ir svarīgi turpināt agrīnā brīdinājuma rādītāju sistēmas pilnveidošanu un panākt, ka tā tiek atjaunota, aktīvi izmantota uzraudzības darbā un pielāgota aktuālajām uzraudzības vajadzībām, lai savlaicīgi un pārskatāmi sniegtu uzraudzības vajadzībām nepieciešamo informāciju par būtiskākajiem tirgus dalībnieku darbību un riskus raksturojošiem rādītājiem un to izmaiņu tendencēm.

Tāpat viens no svarīgajiem FKTK uzdevumiem būs attīstīt risku novērtējuma ziņojumu analītiku, uzsvāru liekot uz ziņojumos ietvertās informācijas analīzes dziļumu un secinājumiem (iekšējais kvalitātes novērtējums vismaz 4.5 punkti no 5).

Nākamajos trīs gados FKTK pastiprinātu uzmanību pievērsīs tirgus dalībnieku darbībā atklāto trūkumu novēršanas procesam, lai panāktu atklāto trūkumu savlaicīgu un kvalitatīvu novēršanu (noteiktajā termiņā novērsti 100% no atklātajiem normatīvo aktu pārkāpumiem un IKS trūkumiem, kas būtiski ietekmē tirgus dalībnieku darbību). Lai sasniegtu šo mērķi, FKTK uzturēs aktīvāku dialogu ar tirgus dalībniekiem un veiks mērķtiecīgus pasākumus, kas nodrošinās pārbaudēs atklāto trūkumu novēršanu noteiktajos termiņos. Lai pilnveidotu dialogu ar tirgus dalībniekiem, FKTK plāno uzturēt ciešāku kontaktu ar tirgus dalībnieku vadību, skaidrojot FKTK izvirzīto prasību būtību, lai tikai kā gala instruments tiktu izmantotas likumā piešķirtās tiesības FKTK ierosināt administratīvos procesus un piemērot sankcijas. FKTK uzskata, ka efektīvāku rezultātu var sasniegt tikai tad, ja ir abpusēja sadarbība, izpratne par problēmu un vēlēšanās to minimizēt.

FKTK, apzinoties cik plašs korektīvo pasākumu un sankciju klāsts tai ir pieejams, atbilstoši FKTK noteiktajām sankciju piemērošanas politikām, vērtēs katra piemērojamā pasākuma atbilstību un samērīgumu atklātajam trūkumam un savlaicīgi to piemēros ar mērķi panākt atklātā trūkuma neatkarīgos kā konkrētā tirgus dalībnieka, tā arī citu tirgus dalībnieku darbībā.

4. prioritāte - Sekmēt Latvijas apstākļiem atbilstošu, ilgtspējīgu un finanšu pakalpojumu patērētājiem drošu un atbildīgu tirgus dalībnieku darbības biznesa modeļu ieviešanu

Tirgus dalībnieku biznesa modeļu apzināšana un ilgtspējas vērtēšana pašreizējos apstākļos ir viena no galvenajām EBA un ECB prioritātēm, jo biznesa modeļu pārskatīšana, t.sk. jaunu peļņas avotu meklēšana ir aktuāla visā ES kopumā.

Ar biznesa modeļiem šīs stratēģiskās prioritātes kontekstā saprotama katra tirgus dalībnieka individuāli izstrādātā darbības stratēģija, t.sk. darbības virzieni un pasākumu kopums darbības mērķu sasniegšanai, ar darbību saistīto risku uzņemšanās un to pārvaldīšanas metodes.

Ņemot vērā pašreizējās izmaiņas globālajā un Latvijas finanšu tirgū (regulatīvā vide, prasības NILLTFN jomā, ģeopolitiskie riski, makrovide u.c.), kas būtiski ietekmē tirgus dalībnieku biznesa lēmumus un darbību, mēs pievērsīsim lielāku uzmanību izmaiņām un tendencēm tirgus dalībnieku darbības stratēģijās. Mēs uzturēsim pastāvīgu un atklātu dialogu ar tirgus dalībniekiem, lai pēc

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

iespējas labāk izprastu to darbības stratēģijas un precīzāk novērtētu riskus kā katra tirgus dalībnieka līmenī, tā arī finanšu sistēmā kopumā, un laicīgi veiktu nepieciešamos pasākumus kā finanšu un kapitāla tirgus attīstības veicināšanai, tā arī risku minimizēšanai. Nākamajos trīs gados strādāsim šādos virzienos:

4.1. Mēs veicināsim vienotu izpratni starp FKTK un tirgus dalībniekiem par biznesa modeļiem un tiem piemītošajiem riskiem

Latvijas finanšu tirgus veiksmīgi pārvarēja globālās finanšu krīzes vissmagāko posmu, absorbējot nozīmīgus zaudējumus aktīvu kvalitātes pasliktināšanas dēļ. Šobrīd ir novērojamas būtiskas izmaiņas finanšu pakalpojumu pieprasījumā, sniegšanā un ienesīgumā, kas savukārt liek tirgus dalībniekiem pārskatīt esošos finanšu pakalpojumu sniegšanas principus, veicot izmaiņas savās darbības stratēģijās. Lai iespējami īsākā laika periodā tirgus dalībnieki atgūtu zaudētās pozīcijas, tiks meklēti jauni vai modificēti esošie finanšu pakalpojumi.

Saskaņā ar FKTK vērtējumu stratēģijas un biznesa risks joprojām ir viens no tirgus dalībnieku darbības būtiskākajiem riskiem. Tirgus dalībnieki var censties uzlabot savu rentabilitāti, izmantojot izmaksu samazināšanas pasākumus, iespējams, palielinot operacionālo risku, vai arī censties palielināt ieņēmumus, mazinot riska pārvaldības standartus. Tas nozīmē, ka tirgus dalībniekiem ļoti svarīgi ir līdzsvarot biznesa lēmumus un ar tiem saistīto riska uzņemšanās apētīti ar kontroles procesiem šo risku identificēšanai un pārvaldīšanas kvalitātei.

Ņemot vērā iepriekš minētās tendences, nākamajā stratēģiskās plānošanas periodā viens no FKTK izaicinājumiem būs pastiprināta uzmanība tirgus dalībnieku, it īpaši banku, biznesa modeļu ilgtspējas savlaicīgam izvērtējumam, kritiski analizējot rentabilitāti ietekmējošos rādītājus, riska pārvaldības procesu kopumā, īpašu uzmanību pievēršot korporatīvo risku un suverēno riska darījumu analīzei, kā arī uzraugot kapitāla pietiekamības un likviditātes rādītājus. Vienlaicīgi FKTK pastiprinātu uzmanību pievēršīs alternatīvo ieguldījumu fondu biznesa modeļiem, lai savlaicīgi tos identificētu un novērtētu tiem piemītošos riskus.

Tā kā viens no būtiskiem finanšu stabilitātes nodrošināšanas aspektiem ir tas, cik labas ir tirgus dalībnieku ieviestās riska pārvaldības sistēmas, kas ir viens no kapitāla pietiekamību un likviditātes rādītāju ietekmējošiem faktoriem, tad FKTK fokusēs savu uzmanību uz to, vai tirgus dalībnieku darbībā tiek ievēroti labas pārvaldības principi un darbība tiek veikta, ņemot vērā spēkā esošo normatīvo regulējumu.

Tiks pastiprināti vērtēti, vai tirgus dalībnieku faktiskā darbība ir balstīta uz pārdomāti izvēlētu biznesa modeļi, aktīvi tiek pienācīgi kontrolēti un riski minimizēti. Uzraudzības procesā FKTK centīsies savlaicīgi identificēt augsta riska biznesa modeļus, kas varētu pakļaut citas finanšu iestādes un finanšu sistēmu kopumā būtiskiem riskiem.

Lai veicinātu Latvijas tirgus dalībnieku biznesa modeļu ilgtspēju, FKTK veiks pasākumus, kas orientēti uz vienotas un piesardzīgas izpratnes radīšanu par biznesa modeļiem un tiem piemītošajiem riskiem.

FKTK būs labi jāizprot, kā tirgus dalībnieki maina savus biznesa modeļus, ņemot vērā izmaiņas makrovidē, normatīvajā regulējumā un citu tirgus dalībnieku uzvedībā, jāprognozē iespējamo biznesa modeļu priekšrocības un trūkumi.

Lai nodrošinātu biznesa modeļu ilgtspēju, bankas pašas ir atbildīgas par to darbības atveseļošanās plānu efektīvu izstrādi un uzturēšanu, tāpēc FKTK veiks pasākumus, lai tiktu izstrādāti

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

atbilstoši banku darbības atveseļošanās plāni, kas paredz konkrētus pasākumus būtisko problēmu savlaicīgai risināšanai, piemēram, uzlabojot pārvaldības procesus, mainot biznesa virzienus vai pārtraucot nedrošo biznesu, lai samazinātu riskus.

Papildus pastiprināta uzmanība tiks pievērsta arī informācijas tehnoloģiju risinājumu nepilnībām, datu integritātei un kibernetiskajai drošībai.

4.2. Mēs pilnveidosim attālināto pakalpojumu drošības regulatīvo vidi un ieviesīsim finanšu pakalpojumu patērētājiem drošāku praksi finanšu un kapitāla tirgū

Šobrīd ir vērojama strauja finanšu pakalpojumu, informācijas tehnoloģiju attīstība un pasaulē pieaug kibernetiskie riski, tāpēc FKTK pilnveidos finanšu pakalpojumu sniegšanas regulatīvo vidi un finanšu pakalpojumu sniegšanas praksi, īpašu uzmanību pievēršot attālināto pakalpojumu drošībai.

Lai samazinātu attālināto maksājumu tehnoloģiskos riskus un nodrošinātu atbilstību EBA apstiprinātajām interneta maksājumu vadlīnijām, FKTK veiks izmaiņas tirgus dalībnieku informācijas sistēmu drošības normatīvajos noteikumos, nosakot stingrāku klientu autentifikācijas līdzekļu ieviešanu.

Lai samazinātu identificēto drošības risku līmeni līdz pieņemamam gan tirgus dalībnieku, gan tehnoloģiski ietilpīgu finanšu pakalpojumu skatījumā, nodrošinot pakalpojumu sniedzēju gatavību pieaugošajiem ārējiem kibernetiskajiem riskiem, FKTK informācijas sistēmu drošības uzraudzību vairāk orientēs uz būtiskajiem riskiem atkarībā no risku koncentrācijas.

4.3. Mēs veicināsim vienotu tirgus dalībnieku izpratni par NILLTFN risku kā neatņemamu biznesa modeļu sastāvdaļu

NILLTFN jautājumi joprojām būs viena FKTK prioritārajām jomām, jo FKTK veikto tirgus dalībnieku darbības pārbaūžu laikā vēl ar vien tiek atklāti būtiski normatīvo aktu pārkāpumi, kā arī vērojama nepietiekama izpratne par NILLTFN risku. Ņemot to vērā, FKTK veiks vairākus NILLTFN jomas uzraudzības procesu stiprināšanas pasākumus.

Lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, terorisma finansēšanai vai šādu darbību mēģinājumiem, FKTK turpinās uz risku balstītas uzraudzības īstenošanu NILLTFN jomā.

Latvijas banku sistēmā pilnvērtīgi funkcionē divu veidu biznesa modeļi – uz vietējo klientu un uz nerezidentu klientiem orientētās bankas. FKTK apzinās, ka ģeopolitisko risku kontekstā NILLTFN risks var būtiski pieaugt, un tikai ar prudenciāliem instrumentiem nav iespējams mazināt NILLTFN risku.

Apzinoties uz nerezidentu klientu orientētā biznesa modeļa pievilcīgumu banku akcionāriem to atdeves ziņā, bet tajā pašā laikā biznesa modelim piemītošos riskus un to ietekmi uz Latvijas valsts un finanšu sistēmas reputāciju, FKTK ir izveidojusi optimālu uzraudzības ietvaru, kas no vienas puses ļauj šim biznesam attīstīties, bet vienlaicīgi ierobežo tam piemītošos riskus ar pastiprinātām regulējošām prasībām kapitālam un likviditātei.

Lai noteiktu banku īstenošanā nerezidentu biznesa modeļa ilgtspēju, FKTK plāno savlaicīgi veikt stresa testus un uzturēt dialogu ar tirgus dalībniekiem par NILLTFN risku, lai identificētu jaunus tirgus dalībnieku NILLTFN riskus un sniegtu lielāku atbalstu šo risku būtiskuma izpratnē, novērtēšanā un novēršanā.

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

Vienlaicīgi FKTK plāno izstrādāt, apstiprināt un bankās ieviest metodoloģiju banku klientu klasifikācijai, atbilstoši identificēto risku lielumam un darījumu risku monitoringam.

FKTK pastiprinās veikto tirgus dalībnieku darbības pārbaužu dziļumu, un sadarbībā ar tirgus dalībniekiem nodrošinās esošā uzraudzības ietvara prasību atbilstošu piemērošanu, panākot, ka tirgus dalībnieki ievēro savā darbībā spēkā esošā normatīvā regulējuma prasības.

FKTK turpinās attīstīt atbilstīgas riska kontroles sistēmas uzturēšanu, stiprināt pastāvošos regulatīvos pasākumus un normatīvo aktu prasību saskaņotību ar labāko starptautisko praksi, kā arī paaugstinās starptautisko NILLTFN standartu ieviešanas piemērošanas efektivitāti finanšu un kapitāla tirgū Latvijā.

4.4. Mēs savas kompetences ietvaros veicināsim pēc iespējas plašāku pieejamo finanšu pakalpojumu klāstu Latvijas novados

Analizējot FKTK rīcībā esošo un publiskajā telpā pieejamo informāciju par finanšu pakalpojumu pieejamību Latvijas novados, t.sk. VARAM 2014. gada informatīvo ziņojumu "Par finanšu pakalpojumu pieejamības veicināšanas pasākumiem pašvaldībās" konstatēts, ka līdzšinējie klientu apkalpošanas modeļi bankās ir mainījušies un turpinās mainīties arī nākotnē.

Latvijas novados turpina samazināties klientu plūsma banku filiālēs, palielinās klientu aktivitāte, izmantojot attālinātos finanšu pakalpojumus jeb notiek "klientu pašapkalpošanās" (pieaug veikto transakciju skaits internetbankā, pieaug saziņa ar banku pa tālruni vai e-pastu). Bankas turpina ieguldīt resursus attālināto finanšu pakalpojumu kanālu attīstībā, paplašinot to iespējas un pieejamību. Vienlaicīgi notiek izmaiņas banku filiāļu tīklā, samērojot tā atbilstību esošajiem biznesa apjomiem un liekot aizvien lielāku uzsvāru uz klientu konsultēšanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, jautājums par finanšu pakalpojumu (skaidras naudas iemaksa/izmaksa un norēķinu veikšana) pieejamību Latvijas novados joprojām saglabās savu aktualitāti. Tāpēc FKTK sadarbībā ar VARAM, pašvaldībām un tirgus dalībniekiem un to profesionālajām asociācijām uzturēs pastāvīgu dialogu, lai apzinātu un objektīvi novērtētu finanšu pakalpojumu saņemšanas iespējas Latvijas novados, kā arī identificētu tos finanšu pakalpojumus, kas finanšu pakalpojumu patērētājam būtu jāsaņem iespējami tuvāk savai dzīvesvietai, kā arī tiks meklēti atbilstoši atbalsta mehānismi, kuri nodrošinātu nepieciešamā finanšu pakalpojumu klāsta pieejamību Latvijas novados.

4.5. Mēs veicināsim atbildīgu, kompetentu un uz patērētāju orientētu finanšu pakalpojumu sniegšanu

Finanšu sektoru raksturo atbilstošas profesionālās ētikas normas, efektīva uzraudzība un vispārējā tirgus dalībnieku darbības labā prakse. Svarīgs priekšnoteikums labi funkcionējošam finanšu sektoram un adekvātai finanšu pakalpojumu patērētāju aizsardzībai ir tas, ka visi tirgus dalībnieki ievēro normatīvo aktu prasības un labo praksi. Lai to sasniegtu, FKTK veicinās atbildīgu, kompetentu un uz patērētāju orientētu finanšu pakalpojumu sniegšanu (noturīga/pieaugoša sabiedrības uzticība tirgus dalībniekiem).

Tirgus dalībnieki pastāvīgi attīsta un izstrādā jaunus finanšu pakalpojumus, īpaši konkurējošā vidē, kāda ir raksturīga pēc 2008. – 2009. gada pasaules un Latvijas ekonomiskās un finanšu krīzes, un to mērķis ir palielināt savu klientu bāzi un līdz ar to palielināt ieņēmumus no sniegtajiem finanšu pakalpojumiem, ne vienmēr ņemot vērā finanšu patērētāju intereses. Savukārt FKTK uzdevums ir

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

sekot līdzi un nodrošināt, ka finanšu pakalpojumu patērētāji saņem licencētus, augstas kvalitātes finanšu pakalpojumus, skaidru un patiesu informāciju no tirgus dalībniekiem par piedāvātajiem finanšu pakalpojumiem, tiem piemītošajiem riskiem, lai spētu pilnīgi izprast piedāvāto finanšu pakalpojumu būtību, izvērtēt ar tiem saistītās priekšrocības, riskus, piemērotību savām zināšanām, vajadzībām un pieņemt rūpīgi izvērtu lēmumu par attiecīgo finanšu pakalpojumu saņemšanu.

Kaut arī FKTK nerisina finanšu pakalpojumu patērētāju un tirgus dalībnieku individuālos strīdus, tomēr par vienu no saviem pienākumiem FKTK uzskata vienmēr izvērtēt visus saņemtos finanšu pakalpojumu patērētāju iesniegumus par tirgus dalībnieku darbību un konstatēt vai nav pieļauti pārkāpumi finanšu pakalpojumu sniegšanā. Katrā gadījumā, kad tiks konstatēti šādi pārkāpumi, FKTK veiks nepieciešamās darbības, lai tirgus dalībnieki patērētājiem nodrošinātu atbilstošas kvalitātes finanšu pakalpojumus (rezultāts – sūdzību skaita izmaiņām lejupejoša tendence).

FKTK reaģēs ne tikai uz saņemtajiem iesniegumiem, bet arī veiks atbilstošus preventīvos pasākumus, aktīvi izmantojot slepenā pircēja (*Mystery Shopping*) metodi (pārbaudes veicēja novērtējums vairāk par 5 punkti no 7).

5. prioritāte - Ieviest ES sistēmā integrētu un Latvijas finanšu sektoram atbilstošu, efektīvi funkcionējošu noregulējuma mehānismu, t.sk. uzlabot krīzes novēršanas instrumentus un garantiju fondu darbību

VNM ieviešana iezīmē būtiskas strukturālas pārmaiņas Eiropas banku sektora uzraudzības institucionālajā vidē un īstenošanā un kredītiestāžu darbības regulējumā. VNM mērķis ir, izmantojot kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīma direktīvā (BRRD) noteiktos vienotos banku principus un instrumentus, centralizēt noregulējuma lēmumu pieņemšanu par Eiropas Banku savienības valstu bankām un pakāpeniski uzkrāt banku nozares finansētu noregulējuma fondu, kuru, izpildot noteiktus nosacījumus, varēs izmantot banku noregulēšanai.

Lai nodrošinātu FKTK kā nacionālās kompetentās iestādes uzdevumu (Noregulējuma iestādes funkciju) izpildi, FKTK kā prioritāti izvirza ES sistēmā integrēta un Latvijas finanšu sektoram atbilstoša, efektīvi funkcionējoša noregulējuma mehānisma ieviešanu, lai stiprinātu tirgus dalībnieku uzraudzību un pilnveidotu krīzes novēršanas instrumentus, lai aizstāvētu sabiedrības intereses noregulējuma procesā un saglabātu finanšu stabilitāti valstī.

Noregulējuma mehānisms ir nepieciešams, lai stiprinātu banku pakalpojumu iekšējo tirgu un uzturētu Latvijas finanšu sektora stabilitāti. Mehānisms nodrošinās arī finanšu pakalpojumu nepārtrauktību, novērsīs viena vai vairāku tirgus dalībnieku problēmu izplatīšanos visā sektorā un samazinās zaudējumus sabiedrībai kopumā, kā arī ļaus rīkoties krīzes situācijā ar noregulējamās bankas akcionāru un kreditoru līdzekļiem, piemērot bankām iekšējās rekapitalizācijas instrumentu, aktīvu nodalīšanas instrumentu, bankas pārdošanas vai pārņemšanas instrumentu un pagaidu iestādes instrumentu. Tādējādi pēc iespējas tiks samazināta varbūtība, ka sistēmiski nozīmīgu banku glābšanai tiks izmantoti nodokļu maksātāju līdzekļi.

Šobrīd kredītiestāžu noregulējuma procesu regulē Banku pārņemšanas likums, kurš spēku zaudēs ar Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likuma spēkā stāšanos. FKTK izstrādātajā likumprojektā ir paredzēta kārtība, kādā tiek piemēroti agrīnās intervences pasākumi un noregulējuma instrumenti un izstrādājami darbības atjaunošanas un noregulējuma plāni. Tāpat likumprojekts paredz gadījumus, kādos var piemērot iekšējās

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

rekapitalizācijas instrumentu, norakstot vai konvertējot pamatkapitālā sabiedrības saistības, nosaka noregulējuma fonda izveidi un kārtību, kādā fonda dalībnieki tajā veic iemaksas, kā arī nosaka savstarpējo noregulējuma un citu kompetento iestāžu sadarbību. Saistībā ar likumprojekta regulējumu ir izstrādāti grozījumi arī Kredītiestāžu likumā, Finanšu instrumentu tirgus likumā un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumā.

Lai ieviestu ES sistēmā integrētu un Latvijas finanšu sektoram atbilstošu, efektīvi funkcionējošu noregulējuma mehānismu, t.sk. uzlabotu krīzes novēršanas instrumentus, un garantiju fondu darbību, FKTK nākamajos trīs gados plāno darbu šādos virzienos:

5.1. Mēs nodrošināsim Latvijas interesēm atbilstoša noregulējuma mehānisma un vienotā noguldījumu garantiju mehānisma ieviešanai nepieciešamo regulatīvo vidi

Lai nodrošinātu šo regulatīvo vidi, kas nepieciešama VNM izveidei, FKTK panāks izstrādātā Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likumprojekta pieņemšanu Saeimā, kā arī izstrādās saistošo noteikumu kopumu par banku noregulējumu.

01.01.2016. stājoties spēkā pilnībā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai ES/806/2014, ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienoto noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, FKTK panāks atbilstošo KDANL grozīšanu.

Lai nodrošinātu DGS regulējuma ieviešanu, kuras mērķis ir Latvijas noguldījumu garantiju sistēmas harmonizēšana ES ietvaros, tiks atjaunots NGL. Jaunais regulējums paredz lielāku aizsardzību atsevišķu noguldītāju kategorijām, iespēju izmantot NGF līdzekļus bankas noregulējumam, būtiski mainās iemaksu fondā bāze un kārtība.

5.2. Mēs izveidosim Latvijas apstākļiem atbilstošu institucionālo risinājumu noregulējuma mehānisma un vienotā noguldījumu garantiju mehānisma ieviešanai

Lai nostiprinātu par noregulējumu atbildīgās iestādes un kompetentās uzraudzības iestādes funkcijas, pilnvaras un pienākumus BRRD un VNM regulās noteiktajam, FKTK plāno pabeigt 2014. gadā iesākto darbu pie Latvijas apstākļiem atbilstoša institucionālā risinājuma izveides, t.i., panākt efektīvi funkcionējošas FKTK struktūrvienības (NGFD) izveidi ar mērķi nodrošināt noregulējuma iestādes funkciju īstenošanu.

Lai mazinātu, efektīvi pārvarētu vai novērstu būtiskus šķēršļus noregulējuma instrumentu piemērošanai, FKTK veiks nepieciešamos pasākumus, nodrošinot attiecīgo kredītiestāžu noregulējamību.

Lai piemērotu noregulējuma instrumentus īstenojot piešķirtās tiesības, FKTK kontrolēs, lai noregulējuma darbība būtu īstenota saskaņā ar noregulējumu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajiem principiem.

Lai nodrošinātu līdzekļu uzkrāšanu noregulējuma fondā, FKTK sniegs atbalstu Vienotai noregulējuma valdei saistībā ar noregulējuma fonda pārvaldīšanu un administrēšanu, lai fonda līdzekļi būtu izmantojami noregulējuma instrumentu efektīvai piemērošanai.

Lai nodrošinātu noregulējuma fonda līdzekļu pieejamību vai pietiekamību zaudējumu, izmaksu vai citu izdevumu segšanai, kas ir radušies, izmantojot noregulējuma fondu, ja ārkārtas

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

iemaksas nav nekavējoties pieejamas vai pietiekamas, FKTK būs tiesības izmantot alternatīvus finansēšanas avotus un slēgt līgumus par aizņēmumiem vai citu atbalstu no kredītiestādēm, finanšu iestādēm vai citām trešajām personām.

FKTK nodrošinās tādu noregulējuma instrumentu piemērošanu saistībā ar noregulējamo kredītiestādi, kuru izmantošana vislabāk var sasniegt šādus mērķus:

- garantēt būtisko funkciju nepārtrauktību;
- izvairīties no būtiskas negatīvas ietekmes uz finanšu tirgus stabilitāti un uzturēt tirgus disciplīnu;
- aizsargāt publiskā sektora līdzekļus, samazinot paļaušanos uz ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem;
- aizsargāt noguldītāju intereses;
- aizsargāt citu klientu finanšu līdzekļus un aktīvus.

Svarīgs noregulējuma mehānisma izveides laikposms ir pienākumu un atbildības sadalīšana starp FKTK un Vienoto noregulējuma valdi, kā arī starp FKTK un citu valstu noregulējuma iestādēm, kas piedalīsies vai vadīs konkrētas banku grupas noregulējuma kolēģiju.

FKTK nodrošinās, lai bankas savlaicīgi un pilnīgi veiktu maksājumus vienotā noregulējuma fondā, kas atbilstoši BRRD pirmo reizi būs jāveic 2015. gadā. Tiks aprēķināts iemaksu apmērs, sniegta informācija un konsultācijas tirgus dalībniekiem, kontrolēta veikto iemaksu pareizība. FKTK arī atbalstīs Vienoto noregulējuma valdi maksājumu fondā iekasēšanas procesā, sākot ar 2016. gadu.

Attiecībā uz maksājumiem NGF, FKTK ieviesīs jaunu iemaksu aprēķināšanas kārtību atbilstoši DGS un saistītām EBA vadlīnijām, sniegs konsultācijas bankām un kontrolēs jaunu iemaksu pareizību.

5.3. Mēs nodrošināsim prasībām atbilstošu kredītiestāžu noregulējuma plānu izstrādi

Lai paredzētu iespējas noregulējuma instrumentu piemērošanai attiecībā uz kredītiestādi, FKTK izstrādās nepieciešamos kredītiestāžu noregulējuma plānus attiecībā uz iestādēm, kas ir FKTK kā noregulējuma iestādes kompetencē, vai atbalstīs Vienoto noregulējuma valdi vai attiecīgo noregulējuma kolēģiju kredītiestāžu noregulējuma plānu izstrādē.

Lai nodrošinātu noregulējuma plānu efektivitāti FKTK pārskatīs un aktualizēs noregulējuma plānus vismaz reizi gadā un katru reizi, kad kredītiestādes juridiskajā vai organizācijas struktūrā, darbībā vai finanšu situācijā notiks izmaiņas, kuras varētu būtiski ietekmēt plāna izpildi.

Lai maksimāli izvairītos no negatīvas ietekmes uz LV vai citu dalībvalstu finanšu sistēmu, tostarp plašākas finansiālās nestabilitātes vai sistēmiska notikuma apstākļos, un tiku sasniegts mērķis nodrošināt kredītiestādes kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktību, FKTK veiks kredītiestādes noregulējamības novērtējumu vienlaicīgi ar konkrēta rīcības plāna sagatavošanu.

5.4. Mēs izveidosim un ieviesīsim efektīvu potenciālas finanšu sektora krīzes komunikācijas mehānismu

Ņemot vērā globālās finanšu krīzes laikā gūto pieredzi, FKTK nodrošināja, ka 2012. gada 2. februārī Finanšu sektora attīstības padomē tiek apstiprināts "Krīzes komunikācijas plāns".

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

Lai potenciāli iespējamās finanšu krīzes situācijās nodrošinātu efektīvu komunikāciju ar sabiedrību un sadarbības partneriem un pilnveidotu izveidoto krīzes komunikācijas mehānismu atbilstoši jaunajiem apstākļiem, tiks turpināta iesāktā prakse regulāri (vismaz vienu reizi gadā) rīkot krīzes komunikācijas mācības (sadarbības partneru sniegtais novērtējums vairāk par 5 punktiem no 7).

6. prioritāte - Proaktīvi informēt sabiedrību un celt tās finanšu pratības līmeni

Lai nodrošinātu proaktīvu pieeju sabiedrības informēšanai par FKTK darbību, funkcijām un lomu, kā arī veicinātu Latvijas iedzīvotāju finanšu pratības līmeņa pakāpenisku paaugstināšanos, nākamajos trīs gados FKTK turpinās darbu divos virzienos:

6.1. Mēs turpināsim paaugstināt sabiedrības finanšu pratības līmeni atbilstoši "Latvijas iedzīvotāju finanšu pratības stratēģijas 2014 - 2020" mērķiem

Latvijas situācija atšķiras no citām brīvā tirgus ekonomikas sabiedrībām, jo iedzīvotāju vidū ir vairākas paaudzes, kuras ir piedzīvojušas pāreju no plānveida ekonomikas uz brīvā tirgus ekonomiku, un kurām nav iepriekšējas dzīves pieredzes brīvā tirgus apstākļos. Taču tieši finanšu un ekonomikas jautājumu adekvāta izpratne pakalpojumu saņēmēju līmenī ir būtiska finanšu sektoram, jo stabilas un savus riskus efektīvi pārvaldošas mājsaimniecības ir pamats finanšu sektora stabilitātei. Turklāt, ņemot vērā, ka ekonomika Latvijas vispārīglītojošajās skolās pēdējos gados ir izvēles priekšmets, savukārt finanšu pratība ir nesen izveidojies jauns starpdisciplinārs priekšmets, arī jaunākā paaudze vidēji pārzina finanšu jautājumus (OECD PISA (*The Programme for International Student Assessment*) 2012. gada rezultāti). Tāpēc FKTK ir rosinājusi valsts izglītības satura pārskatīšanu un pilnveidi atbilstoši Latvijas ekonomiskās attīstības tendencēm un izmaiņām finanšu sektorā. 19.06.2015. FKTK saņēma VISC vadības apstiprinājumu, ka valsts pamatizglītības saturu plānots veidot balstītu kompetencēs, un viena no tām ir ekonomikas/finanšu kompetence. Finanšu pratības elementu ietveršanā saturā bāzes dokuments būs OECD INFE (*International Network on Financial Education*) "Finanšu pratības kompetenču standarts jauniešiem" (*Core Competencies Framework on Financial Literacy for Youth*). Līdztekus tam FKTK pastāvīgi nodrošina mūžizglītības aktivitātes finanšu pratībā visai sabiedrībai.

Kopš 2013. gada FKTK ir pilntiesīga OECD INFE (*International Network for Financial Education*) dalībniece un Nacionālais koordinators šajā jomā, kas nodrošina "Latvijas iedzīvotāju finanšu pratības stratēģijas 2014 – 2020" ieviešanu un regulārus sabiedrības finanšu pratības līmeņa mērījumus, ieviešot Finanšu pratības INDEKSA jēdzienu, kā arī veicinot Latvijas datu izmantošanu starptautiskajos OECD valstu pratības mērījumos. FKTK plāno panākt, ka finanšu pratības INDEKSA kopējās vērtības (2014. gadā +20.6 punkti, 2015. gadā +21.2 punkti) tendence šajā stratēģiskās plānošanas periodā ir augšupejoša, un mājsaimniecību finanšu stabilitātes un ilgtspējas indikatoru kopsavilkums ir robežās no -5 līdz +5, pakāpeniski tuvinoties 0 atzīmei, kas arī pakāpeniski tiek sasniegts (2014. gadā +2.3, 2015. gadā +4.2).

Pirmā Latvijas iedzīvotāju finanšu pratības aptauja (FKTK&SKDS, jūlijs, 2014) parādīja, ka Latvijas sabiedrība ir kļuvusi atbildīgāka ikdienas personisko finanšu plānošanā, vairāk uzmanības pievērš uzkrājumiem, nevis kredītēšanas aktivitātēm, kaut nosacīti zemais ienākumu līmenis daudziem vēl neatļauj sākt veidot uzkrājumus. Otrā aptauja (FKTK&SKDS, maijs, 2015) sniedza apstiprinājumu jau vairākām pozitīvām tendencēm gan plānošanā, gan informācijas tehnoloģiju drošības jomā, kā arī

Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija 2015. – 2017. gadam

tam, ka Latvijas mājražotniecības kļuvušas stabilākas un sasniegušas finanšu ilgtspējas līmeni, jo pirmo reizi kopš 2005. gada bija atgriezušās vēlamās attīstības zonā. Joprojām vissliktāk Latvijas iedzīvotājiem veicas ar ilgtermiņa finanšu plānošanu, t.sk. pensijas periodam. Uzrādītie trūkumi zināšanās par finanšu un ekonomikas likumsakarībām apliecina ilgtermiņa finanšu pratības aktivitāšu nepieciešamību dažādās mērķauditorijās.

FKTK mērķis ir veicināt sabiedrības finanšu pratības līmeņa pakāpenisku paaugstināšanos un tai atbilstošu rīcību finanšu vidē. Tāpēc, ņemot par pamatu OECD INFE dalībvalstu darba grupas vienošanos par finanšu pratības pamatprasmi kopumu pieaugušajiem (*Core Competencies Framework Literacy for Adults*), FKTK vadībā 2016. gadā tiks pabeigts šāds standarts pieaugušajiem. Saskaņā ar to FKTK ir rosinājusi izveidot vienotu stratēģisko partneru akceptētu mūžizglītības bāzes mācību programmu finanšu pratībā. Šajā stratēģiskās darbības periodā FKTK turpinās arī zinātniski pētniecisko virzienu, skolotāju tālākizglītību, e-mācību materiālu un pārbaudes testu veidošanu dažādām mērķauditorijām, kā arī regulāru skaidrojošo materiālu nodrošināšanu Latvijas medijiem.

6.2. Mēs vairosim sabiedrības izpratni par FKTK darbību un nostiprināsim FKTK kā klientu interešu aizstāvja un profesionāla eksperta tēlu

Par atbilstošas ekonomiskās pieredzes un finanšu izglītības trūkumu liecina iepriekšējā periodā novērotais Latvijas iedzīvotāju samērā augstais neuzticēšanās līmenis finanšu sektora atbildīgajām valsts institūcijām un nekritiska paļaušanās baumām par tirgus dalībnieku vai finanšu sistēmas stabilitāti, dažkārt ļaujoties panikai un pieņemot pārsteidzīgus lēmumus. Tāpēc FKTK kopš 2012. gada īsteno jaunu pieeju komunikācijas politikā, kuras pamatprincipi ir atvērtība, atklātība, atbildība un profesionālisms.

2013. gadā tika panākts pozitīvs pagrieziena punkts, kad pakāpeniski pieaugusi gan iedzīvotāju uzticēšanās FKTK, gan informētības līmenis par iestādes darbību (SKDS, ikgadējā iedzīvotāju aptauja, janvāris, 2014). Savukārt aptauja par 2015. gadu parāda, ka uzticēšanās līmenis ir pieaudzis visām aptaujā iekļautajām institūcijām. Kaut arī nedaudz sarucis to iedzīvotāju skaits, kuri ļoti labi pārzina FKTK darbību, tajā pašā laikā ir augusi uzticēšanās FKTK veikumam no 47% (2015, janvāris) – 54% (2016, janvāris). Tāpat aptaujā noskaidrots, ka to iedzīvotāju skaits, kuri uzskata, ka Latvijas bankās savu naudu var glabāt droši un ļoti droši, gada laikā ir audzis līdz 49.3% (iepriekš 38.3%).

Sekojošai iepriekšējā stratēģiskajā periodā iesāktajai virzībai un FKTK Komunikācijas stratēģijas mērķiem, FKTK arī šajā periodā turpinās tādu komunikācijas politiku, kas veicina sabiedrības uzticības nostiprināšanos, reizē veidojot FKTK kā profesionālas, uzticamas un atvērtas uzraudzības institūcijas tēlu. FKTK veidos pastāvīgu un pēc nepieciešamības proaktīvu informācijas plūsmu mērķa medijos (pieaugoša vai noturīga FKTK publicitātes intensitāte) par aktualitātēm finanšu sektorā, kā arī nodrošinās FKTK ekspertīzi, piedaloties aktuālo jautājumu skaidrošanā, kas ir sabiedrības un mediju dienas kārtībā.

FKTK kļūstot par finanšu pratības virziena koordinatori Latvijā un aktīvi iesaistoties gan sabiedrībai aktuālo tematu definēšanā, gan nodrošinot mūžizglītības aktivitātes, gan informējot sabiedrību un politikas veidotājus par Latvijas salīdzinošajiem datiem finanšu pratībā OECD valstu kontekstā, tiek stiprināts FKTK kā klientu interešu aizstāves un finanšu pratības veicinātājas tēls.

**Finanšu un kapitāla tirgus regulēšanas un pārraudzības stratēģija
2015. – 2017. gadam**

6. NOSLĒGUMA JAUTĀJUMI

Pamatojoties uz stratēģijā noteiktajām prioritātēm, katru gadu tiek izstrādāti FKTK darba plāni, kas ietver FKTK struktūrvienību un darbinieku individuālos mērķus, kas vērsti uz stratēģijā izvirzīto prioritāšu sasniegšanu.

Lai vairotu sabiedrības izpratni par FKTK darbību, pārskats par stratēģijas izpildi tiks sagatavots un iekļauts FKTK publiskajā gada un darba pārskatā.

Stratēģiju pārskata, precizē un aktualizē ne retāk kā reizi gadā vai saskaņā ar nepieciešamību, ko izraisījušas ārēju vai iekšēju apstākļu izmaiņas.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas
priekšsēdētājs

P. Putniņš

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**